

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Σχέδιο Παροχής Κρατικών Χορηγιών για την
Εισαγωγή Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου-EMAS
(Κανονισμός ΕΚ/1221/2009)

Οδηγός Σχεδίου 2016

I. ΣΧΕΔΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ

1.	ΣΚΟΠΟΣ	2
2.	ΤΟΜΕΙΣ	2
3.	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	2
4.	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	2
5.	ΟΡΓΑΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	2
6.	ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	3
7.	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	3
8.	ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΑΙΤΗΤΗ	3
9.	ΥΨΟΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ	4
10.	ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΙΣ ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ	5
11.	ΜΗ-ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	5
12.	ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	6
13.	ΕΛΕΓΧΟΣ – ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	6
14.	ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ-ΘΕΣΜΟΙ-ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	6

II. ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

1. ΣΚΟΠΟΣ

Το Σχέδιο αποσκοπεί στην αύξηση της περιβαλλοντικής απόδοσης των οργανισμών με την εγκαθίδρυση του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (Σ.Π.Δ.) με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου (EMAS, Κανονισμός ΕΚ/1221/2009) και τον περί της Εκούσιας Συμμετοχής Οργανισμών σε Κοινωνικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου Νόμο του 2012 (Αρ. 10(Ι)/2012). Το Σχέδιο αφορά την παροχή χορηγιών σε υφιστάμενες επιχειρήσεις και οργανισμούς, όλων των οικονομικών τομέων που σκοπεύουν να εγκαταστήσουν Σ.Π.Δ. σύμφωνα με το EMAS, το οποίο να στοχεύει στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων των επιχειρήσεων στο περιβάλλον, τη μείωση της χρήσης φυσικών πόρων και τη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής τους επίδοσης.

2. ΤΟΜΕΙΣ

Αίτηση δικαιούται να υποβάλει οποιαδήποτε επιχείρηση ή οργανισμός (δημόσιος, ημικρατικός, ή ιδιωτικός).

3. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο Οδηγός ισχύει για το έτος 2016. Έχει οριστεί ως καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή αιτήσεων η **25^η Νοεμβρίου 2016**. Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν όσες επιχειρήσεις ή οργανισμοί υπέβαλαν αίτηση καταχώρησης στο Μητρώο EMAS το αργότερο μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία.

4. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Φορέας Υλοποίησης του Σχεδίου είναι το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, το οποίο έχει την ευθύνη της διαχείρισης και της υλοποίησης του Σχεδίου. Ειδικότερα, το Τμήμα αναλαμβάνει:

- Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το Σχέδιο.
- Την εκτύπωση και διανομή του πληροφοριακού υλικού και σχετικών εντύπων.
- Την παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώρηση των αιτήσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων δικαιολογητικών και την παροχή κάθε μέσου που απαιτείται για την πλήρη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος.
- Την υποστήριξη της διαδικασίας αξιολόγησης, επιτόπιας επιθεώρησης και βαθμολόγησης των αιτήσεων.
- Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του Σχεδίου και τη διεκπεραίωση των διαδικασιών καταβολής των χορηγιών στους δικαιούχους.

5. ΟΡΓΑΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ως Αρμόδιο Τμήμα για την υλοποίηση του Σχεδίου, το Τμήμα Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, έχει την ευθύνη από την προκήρυξη του Σχεδίου μέχρι την καταβολή των επιχορηγήσεων και στη συνέχεια την παρακολούθηση των επιχορηγηθέντων επιχειρήσεων και οργανισμών.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος θα διενεργεί έλεγχο των προτάσεων που θα υποβληθούν για να διαπιστώνεται κατά πόσον αυτές πληρούν τις τυπικές πρόνοιες και προϋποθέσεις του Σχεδίου, θα

προβαίνει στην αξιολόγηση των στοιχείων της επιχείρησης/ οργανισμού και θα διενεργεί επί τόπου έλεγχο των επιχειρήσεων /οργανισμών, όπου αυτό κριθεί αναγκαίο. Επίσης, το Τμήμα θα ελέγχει τα αποδεικτικά στοιχεία στις περιπτώσεις των αιτήσεων που τυγχάνουν έγκρισης για να καταστεί δυνατή η πληρωμή της χορηγίας και θα διασφαλίζει την πιστή τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται στο Σχέδιο.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος θα ετοιμάζει ετήσια έκθεση για την εφαρμογή του Σχεδίου η οποία, αφού εγκριθεί από το Διευθυντή του Τμήματος, θα αποστέλλεται στο Γενικό Ελεγκτή και το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας και τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

6. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Τα στάδια υλοποίησης του Σχεδίου είναι:

- Η υποβολή αιτήσεων για συμμετοχή στο Σχέδιο. Η περίοδος υποβολής των αιτήσεων ανακοινώνεται στον τύπο.
- Η εξέταση των αιτήσεων.
- Η έγκριση των αιτήσεων για ένταξη στο Σχέδιο.
- Η καταβολή των επιδοτήσεων στους δικαιούχους.

Σημειώνεται ότι η Αρμόδια Αρχή έχει την υποχρέωση να τηρεί τους Περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας) Κανονισμούς του 2009, (Κ.Δ.Π. 364/2009) και τους Κανονισμούς (ΕΚ) αρ. 1998/2006, (ΕΚ) αρ. 1535/2007 και (ΕΚ) αρ. 875/2007.

7. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

α)) Δικαιούται να υποβάλει αίτηση οποιαδήποτε επιχείρηση ή οργανισμός η οποία είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο του Έφορου Εταιρειών και έχει πάρει Πολεοδομική Άδεια (όπου απαιτείται) για τις εγκαταστάσεις της.

β) Δεν δικαιούται να υποβάλει αίτηση επιχείρηση ή οργανισμός, που εγκρίθηκε για οποιαδήποτε επιχορήγηση από άλλο Σχέδιο για τον ίδιο σκοπό, όπως για την εγκαθίδρυση σε αυτή Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά EMAS.

γ) Μια επιχείρηση/οργανισμός η οποία θα μεταπηδήσει από το ISO 14001 στο EMAS θα επιχορηγείται μόνον για τις αναγκαίες αλλαγές (ετοιμασία περιβαλλοντικής δήλωσης και έξοδα επικύρωσης και επαλήθευσης) και όχι της εξ' ύπαρξης εγκατάστασης του EMAS.

δ) Οι επιχειρήσεις/οργανισμοί θα πρέπει πρώτα να έχουν καταχωρηθεί στο μητρώο EMAS για να μπορούν να υποβάλουν αίτηση χορηγίας από το Σχέδιο.

8. ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΑΙΤΗΤΗ

Από τη χορηγία δύναται να αποκλειστεί οποιοσδήποτε υποψήφιος που, κατά τη κρίση της Αρμόδιας Αρχής εμπίπτει σε κάποιες από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση εργασιών, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό, ή άλλη ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις εθνικές νομοθετικές ή κανονιστικές πράξεις.

(β) έχει κινηθεί εναντίον του διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, ή πτωχευτικού συμβιβασμού, ή άλλη ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις εθνικές νομοθετικές ή κανονιστικές πράξεις.

(γ) η επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί προβληματική σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής

Επιτροπής "Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων" (Επίσημη Εφημερίδα, C 244, 1.10.2004, σ. 2-17). Σχετική είναι και η εγκύκλιος του Έφορου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων με ημερ. 26.3.2007 (Εγκύκλιος Αρ. 36).

9. ΥΨΟΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ

Το Σχέδιο στοχεύει στην επιχορήγηση του 70% των δαπανών για την παροχή υπηρεσιών για την εγκατάσταση του Σ.Π.Δ. και για την επαλήθευση του συστήματος και επικύρωση της Περιβαλλοντικής Δήλωσης. Το μέγιστο ύψος της χορηγίας φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα:

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟ EMAS (Ευρώ)
1.	Δαπάνες παροχής υπηρεσιών για το σχεδιασμό, ανάπτυξη και εφαρμογή του Σ.Π.Δ.	Μέχρι 2000
2.	Δαπάνες επαλήθευσης του Σ.Π.Δ. και επικύρωσης της Περιβαλλοντικής Δήλωσης κατά EMAS.	Μέχρι 500
3.	ΣΥΝΟΛΟ	Μέχρι 2500
4.	Δαπάνες Μεταπήδησης από ISO 14001 σε EMAS (συμπεριλαμβάνεται και η επαλήθευση και επικύρωση του συστήματος).	Μέχρι 500

Για τους υποψήφιους που δραστηριοποιούνται στους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων και της αλιείας ισχύουν τα ακόλουθα:

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟ EMAS (Ευρώ)
1.	Δαπάνες επαλήθευσης του Σ.Π.Δ. και επικύρωσης της Περιβαλλοντικής Δήλωσης κατά EMAS.	Μέχρι 500
2.	ΣΥΝΟΛΟ	Μέχρι 500
3.	Δαπάνες Μεταπήδησης από ISO 14001 σε EMAS συμπεριλαμβανομένης και της επαλήθευσης και επικύρωσης του συστήματος.	Μέχρι 500

Σημειώνεται ότι, στην περίπτωση που το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχει λάβει ο δικαιούχος κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων οικονομικών ετών, συνυπολογισμένου και του ποσού που υπολογίζεται να του χρηματοδοτηθεί μέσα από το Σχέδιο, υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στις παραγράφους 10 (α), (β) και (γ), αναλόγως της περίπτωσης, η χορήγηση ενίσχυσης θα ανέρχεται μόνο μέχρι τα αντίστοιχα καθορισμένα όρια.

Σημειώνεται ότι θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας. Η αποπληρωμή των χορηγιών θα ολοκληρωθεί με την εξάντληση του εγκεκριμένου στον προϋπολογισμού του Τμήματος Περιβάλλοντος, ποσού.

10. ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΙΣ ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

(α) Το Σχέδιο εμπίπτει στις Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας για τις οποίες εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΚ) αρ. 1998/2006. Το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται με βάση τον Κανονισμό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει αθροιστικά το ποσό των €200.000 ανά δικαιούχο, σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών. Εξαιρούνται οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων και της αλιείας, για τους οποίους ισχύουν οι παράγραφοι (γ) και (δ) αντίστοιχα.

(β) Για ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΚ) αρ. 1535/2007. Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται με βάση τον Κανονισμό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει αθροιστικά το ποσό των €7.500 ανά δικαιούχο, σε περίοδο τριών οικονομικών ετών. Για επιχειρήσεις που ασχολούνται με την μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΚ) 1998/2006, σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου (β).

(γ) Για ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΚ) αρ. 875/2007. Το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται με βάση τον Κανονισμό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει αθροιστικά το ποσό των €30.000 ανά δικαιούχο, για περίοδο τριών οικονομικών ετών.

(δ) Για χορήγηση της ενίσχυσης ο δικαιούχος πρέπει να υποβάλει γραπτή δήλωση ότι κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων οικονομικών ετών δεν έχει λάβει οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας, ή αν, κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων οικονομικών ετών, έχει λάβει άλλη ενίσχυση ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας, το συνολικό ποσό που θα λάβει ως επιχορήγηση ή ισοδύναμο επιχορήγησης από ενισχύσεις που του χορηγήθηκαν ή θα του χορηγηθούν ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας δε θα υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στις παραγράφους (β), (γ) και (δ) αναλόγως της περίπτωσης. Η τριετής περίοδος που λαμβάνεται υπόψη λήγει κατά την ημερομηνία της γραπτής δήλωσης.

(ε) Για τους σκοπούς της χορηγίας, ο όρος επιχείρηση δεν περιορίζεται σε μια εταιρεία ή ένα νομικό πρόσωπο που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, αλλά περιλαμβάνει ένα όμιλο εταιρειών ή διάφορες οικονομικές μονάδες οι οποίες ενεργούν από κοινού ως μια ενιαία οικονομική οντότητα. Εταιρείες ή νομικές οντότητες που ελέγχονται από ένα φυσικό πρόσωπο ή ομάδα φυσικών προσώπων θεωρείται ότι ανήκουν στον ίδιο όμιλο. Ως εκ τούτου, εάν ένα φυσικό πρόσωπο ή μια ομάδα φυσικών προσώπων ασκεί αποτελεσματική επιρροή σε πολλές εταιρείες οι οποίες έλαβαν ήδη ενισχύσεις ήσσονος σημασίας κατά τα τρία υπό αναφορά οικονομικά έτη, όλα τα ποσά που έλαβαν θα πρέπει να ληφθούν υπόψη σωρευτικά και εάν υπερβαίνουν το ανώτατο όριο χορηγίας, κατά περίπτωση, η αίτηση για χορηγία θα απορριφθεί. Σε ένα όμιλο εταιρειών το ανώτατο όριο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας για οποιανδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών αφορά στο σύνολο των εταιρειών του ομίλου και όχι σε κάθε μια εταιρεία ξεχωριστά.

11. ΜΗ-ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

(α) Οι επιχειρήσεις/οργανισμοί που θα υποβάλουν αίτηση πρέπει να συνεργαστούν με εξωτερικό συνεργάτη/εμπειρογνώμονα για την προετοιμασία και την ανάπτυξη και εφαρμογή του Σ.Π.Δ. κατά EMAS ή να αναλάβουν την προετοιμασία με δικό τους προσωπικό. Στην τελευταία περίπτωση, οι δαπάνες αμοιβής του προσωπικού της επιχείρησης είναι μη επιλέξιμες.

(β) Δεν περιλαμβάνεται ο Φ.Π.Α. σε οποιαδήποτε κατηγορία δαπανών, καθώς δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.

12. ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

- Οι ενδιαφερόμενοι αιτητές μπορούν να υποβάλουν τις αιτήσεις τους μόνο με συστημένο ταχυδρομείο στη Διεύθυνση:

Χορηγία για Εισαγωγή EMAS
Τμήμα Περιβάλλοντος
Λευκωσία 1498

- Το Έντυπο Αίτησης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που ζητούνται σ' αυτό.
- Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να κρατούν αντίγραφο του Εντύπου Αίτησης που θα υποβάλουν στο Τμήμα Περιβάλλοντος.
- Κάθε επιχείρηση / οργανισμός, μπορεί να υποβάλει μόνο μια αίτηση κατά την περίοδο εφαρμογής του Σχεδίου.
- Σε περίπτωση κατά την οποία η αίτηση περιλαμβάνει ή συνοδεύεται με παραπλανητικά στοιχεία ή πληροφορίες, αυτή θα απορρίπτεται αμέσως.
- Η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή αιτήσεων είναι η **25^η Νοεμβρίου, 2016**.

13. ΕΛΕΓΧΟΣ – ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

(α) Πριν την παραχώρηση της χορηγίας θα υπογράφεται μεταξύ της επιχείρησης/οργανισμού και του Τμήματος Περιβάλλοντος σχετική συμφωνία παροχής χορηγίας, με την οποία μεταξύ άλλων η επιχείρηση/οργανισμός θα δεσμεύεται ότι θα έχει εγκατεστημένο το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά EMAS για τουλάχιστον 3 χρόνια ή 4 χρόνια σε περίπτωση έγκρισης για παρέκκλιση. Αν στο διάστημα αυτό η επιχείρηση/οργανισμός εγκαταλείψει ή διαφοροποιήσει το Σ.Π.Δ. με τέτοιο τρόπο ώστε να μην συνάδει με τον Κανονισμό 1221/2009/ΕΚ τότε αυτή θα δεσμεύεται να επιστρέψει ολόκληρο το ποσό της χορηγίας εντόκως με ετήσιο επιτόκιο 8%.

(β) Πριν την καταβολή της χορηγίας θα πρέπει να υποβάλλεται από το δικαιούχο γραπτή δήλωση, βάσει του Εντύπου που περιλαμβάνεται στην αίτηση, ότι κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων οικονομικών ετών, όπως αυτά καθορίζονται με βάση τα οικονομικά έτη που χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση, δεν έχει λάβει οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας, ή αν, κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων οικονομικών ετών έχει λάβει άλλη ενίσχυση ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας, το συνολικό ποσό που θα λάβει ως επιχορήγηση ή ισοδύναμο επιχορήγησης από ενισχύσεις που του χορηγήθηκαν ή θα του χορηγηθούν ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας δε θα υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στις παραγράφους 10 (α), (β) και (γ), ανάλογα με την περίπτωση, ανά δικαιούχο για περίοδο τριών οικονομικών ετών. Για τους σκοπούς αυτούς, μια ενίσχυση ήσσονος σημασίας πρέπει να θεωρηθεί ότι χορηγείται κατά το χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση/οργανισμό του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο νομικό καθεστώς.

14. ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ-ΘΕΣΜΟΙ-ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ερμηνεύει, συμπληρώνει και τροποποιεί όπου παρουσιάζεται πρόβλημα, τους όρους και πρόνοιες του Σχεδίου και εισάγει θεσμούς που διευκολύνουν την εφαρμογή του, αφού θα ενημερώσει εκ των προτέρων τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ